

18 Underrättelse till Revisorsnämnden

18.1 Skyldighet att underrätta

Lagtext

31 § revisorslagen

Om Skatteverket i fråga om en revisor eller ett registrerat revisionsbolag uppmärksammar någon omständighet, som kan vara av betydelse för Revisorsnämndens verksamhet, skall verket underrätta nämnden. Detta gäller dock inte omständigheter som verket har fått kännedom om i verksamhet enligt lagen (1997:1024) om Skatteverkets medverkan i brottsutredningar.

Om SKV uppmärksammar någon omständighet i fråga om revisors eller revisionsbolags verksamhet, som kan vara av betydelse för Revisorsnämndens verksamhet, ska Revisorsnämnden (RN) underrättas enligt 31 § revisorslagen. En sådan underrättelse bör vara baserad på en helhetsbedömning av företagsrevisorns agerande i det konkreta fallet. Underrättelse bör lämnas då ärendet är aktuellt.

18.2 När en underrättelse ska göras

SKV ska normalt underrätta RN om någon av nedanstående iakttagelser uppmärksammas:

- En revisor har medverkat till ekonomisk brottslighet eller på annat sätt förfarit oredligt.
- En revisor, i egenskap av ställföreträdare för ett revisionsföretag, har inte fullgjort deklarationsskyldigheten eller betalat skatter och avgifter i rätt tid.
- En revisor eller ett revisionsbolag har förfallna och obetalda skulder.

- En revisor eller ett registrerat revisionsbolag har åsidosatt någon av bestämmelserna i 8–12 §§ revisorslagen (regler om ägande av, och tillåten verksamhet i, revisionsföretag).
- Något förhållande av sådan art att det kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet (21 §).
- En revisor har handlat i strid med jävsbestämmelserna i bl.a. ABL.
- En revisor bedriver en sidoverksamhet som kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet, eller sidoverksamhet som framstår som oseriös eller från legala utgångspunkter som tveksam.
- Revisorn eller revisionsbolaget har i sin anmälan enligt 10 kap. 21 – 23 §§ ABL (förtida avgång) inte anmärkt på förhållanden som vid granskningen enligt god revisionssed borde ha observerats eller överhuvudtaget inte lämnat någon redogörelse över iakttagelserna vid granskningen under uppdragstiden.
- En revisor eller ett revisionsbolag har inte påtalat förekomsten av förbjudet lån enligt 12 kap. 7 § ABL eller 11 § 3 stycket tryggandelagen.
- Det finns brister som är hänförliga till en revisionsklient och där den valde revisorn inte fullgjort sina skyldigheter att lämna upplysningar eller anmärkningar enligt bl.a. 10 kap. 27 – 33 §§ ABL. Om SKV anser att revisorn borde ha upptäckt bristerna ska RN underrättas.

Det kan vara fråga om brister i företagets (revisionsklientens) redovisning eller beträffande dess skatte- och avgiftsbetalningar. Detta är naturligtvis särskilt angeläget i fall de uppmärksammade omständigheterna tyder på att revisorn utfört sin granskning, eller sin rapportering, på ett mycket bristfälligt sätt.

När det gäller brister som på detta sätt är hänförliga till revisionsklienten bör framhållas att bristerna inte i sig motiverar en underrättelse till RN. Om de brister som SKV uppmärksammar har anmärkts i revisorns revisionsberättelse ger bristerna givetvis inte anledning till misstro mot revisorns arbete. Har en revisor genomfört en revision och lämnat en revisionsberättelse för det aktuella räkenskapsåret, men inte upptäckt och följaktligen inte anmärkt på bristerna, uppkommer frågan om revisorn har utfört en godtagbar granskning.

Utformning av underrättelsen

Utredningen av revisorns agerande utförs av RN inom ramen för nämndens tillsynsverksamhet. Med hänsyn härtill är det viktigt

att SKV utformar underrättelsen till RN så att den återspeglar sakförhållandena på ett korrekt sätt. SKV:s beskrivning av sakförhållandena ska enbart baseras på de omständigheter som uppmärksammas av SKV i samband med hanteringen av det aktuella skatteärendet (ärendena). Mot den bakgrunden finns det normalt ingen anledning för SKV att ta kontakt med revisorn i syfte att närmare utreda dennes agerande med avseende på en eventuell anmälan till RN.

En underrättelse ska vara utformad så att det klart framgår vilka brister som läggs revisorn till last. I de allra flesta fall är det inte nödvändigt att revisionspromemorian bifogas underrättelsen. Endast sådan information som är nödvändig för att RN ska kunna fullfölja sin tillsynsuppgift ska tas med i underrättelsen.

I en promemoria från RN som publicerats av RSV den 23 juli 2002 ges riktlinjer beträffande grunder för underrättelse till RN.

18.3 Sekretess

Av 14 kap. 1 § SekrL framgår att sekretessen inte hindrar att uppgift lämnas till annan myndighet om uppgiftsskyldigheten följer av lag eller förordning.

Med hänsyn till utformningen av den sekretessbrytande regeln i 31 § revisorslagen är det viktigt att underrättelsen till RN begränsas till att avse relevanta förhållanden dvs. till förhållanden som kan vara av betydelse för nämndens verksamhet. Information som är av underordnad betydelse ska därför normalt uteslutas.

Normalt finns det ingen anledning att bifoga en upprättad revisionspromemoria till underrättelsen. Skälet till detta är att revisionspromemorian i regel innehåller betydande överinformation. I den mån RN är i behov av kompletterande information och/eller klagörande kan nämnden kontakta SKV. I samband härmed kan det finnas anledning för SKV att tillställa nämnden de delar av revisionspromemorian som belyser ett visst i sammanhanget relevant förhållande. Det ska dock noteras att det sällan finns tillräcklig anledning att översända en kopia av hela revisionspromemorian.

När SKV överlämnar kompletterande information/handlingar till RN sker även detta med stöd av 14 kap. 1 § SekrL jämförd med 31 § revisorslagen. Normalt bör SKV kunna utgå från att de kompletteringar som RN begär utgör en förutsättning för att RN ska kunna fullgöra sin tillsynsskyldighet.

Hos SKV gäller ett mycket starkt sekretesskydd för flertalet uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden eftersom sekretessen är absolut (saknar skaderekvisit). Hos RN kommer de från SKV överlämnade uppgifterna att omfattas av ett väsentligt svagare sekretesskydd än hos SKV. Sekretessen gäller hos RN med ett s.k. rakt skaderekvisit (9 kap. 12 § andra stycket SekrL) vilket innebär en presumtion för offentlighet. Enligt sekretessbestämmelsen gäller sekretess i ärende av nu aktuellt slag hos RN (disciplinärt ingripande mot godkänd eller auktoriserad revisor eller upphävande av godkännande, auktorisation eller registrering) för uppgift om vederbörandes ekonomiska ställning eller om annans personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den som uppgiften rör lider skada eller men om uppgiften röjs.

Sekretesskyddet för uppgifterna hos SKV kommer således inte att överföras till RN av det skälet att den ovanstående sekretessen enligt 9 kap. 12 § primärt gäller hos nämnden. Detta följer av 13 kap. 1 § SekrL jämförd med 13 kap. 6 § SekrL.

I sammanhanget kan noteras att föreskriften i 14 kap. 1 § SekrL i fråga om sekretess inte får tillämpas i strid med avtal (9 kap. 3 § SekrL) som Sverige träffat med andra länder. Detta innebär, beträffande uppgifter som SKV mottagit genom handräckning från andra länders skattemyndigheter, att det måste bedömas om ett utlämnande är förenligt med vad som är reglerat i det aktuella avtalet.

18.4 Litteratur

FAR:s samlingsvolym, del II

Prop. 2000/01:146 Oberoende, ägande och tillsyn i revisionsverksamhet